

Izbaja vsak dan razen
nedelje in praznika ob
3. popoldan.

Posamezna številka stane
10 vinarjev.

MARIBORSKI DELAVEC

Po pošti stane mesečno
3 K 20 v

Uredništvo in upravni-
štvo: Schmidererjeva u-
lica št. 5.

Telefon 3/VI.

Neodvisen delavski list za mesto in okolico.

Letnik 2.

Maribor, ponedeljek 3. februarja 1919.

Štev. 27.

**Slovenci! Slovenke! Go-
vorite povsod samo slovenski!**

Razglas

glede pošnega, brzojavnega in telefon-
skega prometa.

1. Za neokupirano slovensko ozemlje je odprt ves pošni promet, brzojavni in telefonski. Tudi glede pristojbin veljajo še prejšnje naredbe trgovskega ministrstva z dne 3. avgusta 1919.

Za vsak paket je treba posebne spremnice.

2. Pošni, brzojavni in telefonski promet s Hrvaško-Slavonijo, (razen okupirane Reke, z Dalmacijo — razen okupiranih delov) in Bosno-Hercegovino je upostavljen v istem obsegu in proti istim pristojbinam kakor za neokupirano slovensko ozemlje. Glede kartiranja veljajo predpisi za tuzemstvo.

Pošni promet s kraljevino Srbijo je odprt samo z Belgradom za pisemsko pošto in za denarna pisma. Pošni paketi za Belgrad se morajo nasloviti s popolnim belgradskim naslovom na pošni urad Zemun — pošte restante. Pošni urad Zemun dostavlja s pošto take pakete strankam v Beograd, katere morajo same prihajati po take pošiljatve v Zemun. Nakaznični promet s Srbijo še ni odprt. Privatne brzojavke in telefonski razgovori so dovoljeni samo za Belgrad in z Belgradom. Uradne brzojavke sprejemajo pa se tudi za ostalo Srbijo.

3. Pošni promet v Nemško-Avstrijo je dovoljen v polnem obsegu po sledečih pogojih: 1. Pisma (naivečja teža do 250 g, vzorci do 350 g) so podvržena cenzuri in se morajo zato oddajati odprta. 2. Denarna pisma iz Nemške-Avstrije so prepovedana, ker je uvoz bankovcev prepovedan. 3. Nakaznični promet je dovoljen kakor poprej. 4. Promet s paketi je dovoljen. Ker je izvoz živil prepovedan, se morajo paketi oddajati odprti in če vsebujejo živila mora biti priložena izvoznica politične oblasti. 5. Pošni nalogi so dovoljeni. 6. Brzojavni in telefonski promet je dovoljen, a pošni uradi morajo paziti, da ne odpravljajo brzojavk in ne dopuščajo telefonskih razgovorov, kateri so v škodo naši skupni državi. 7. Promet s poštnim hranilničnim uradom traja samo še do danes. Stranke morajo razpolagati tudi po 31. januarju s svojim denarjem, ki ga imajo vložena pri poštno-hranilničnem uradu na Dunaju, toda naročila glede svojega denarja morejo dajati odslej samo pisмено. Tako dopisovanje po 31. januarju 1919 ni več prosto poštnine. Poštno-hranilnični urad na Dunaju pa pošilja strankam odpovedane

zneske ali s pošto nakaznico ali pa, če so člani našega novega čekovnega urada v Ljubljani, po tem uradu. Vplačila za pošni hranilnični urad na Dunaju se ne sprejemajo po 31. januarju 1919; stranka pa taka vplačila lahko pošlje s pošto nakaznico, ali pa, če je član našega čekovnega urada v Ljubljani, lahko nakaže od svoje imovine pri tem uradu razpoložljivo svoto poštno-hranilničnemu uradu na Dunaju. Plačilne nakaznice poštno-hranilničnega urada na Dunaju s pečatom (rdeči pečat levo spodaj na nakaznici) z datumom do vstetega 31. jan. 1919 morajo se izplačati, ako so prišle tudi šele po 31. januarjem 1919.

4. V istem obsegu in po istih pogojih je dovoljen tudi promet s Čehoslovaško republiko.

5. Glede prometa z ostalim inozemstvom (tudi s Poljsko, Ukrajino in Ogrsko, še niso dovršeni dogovori. Raditega poštna uprava ne more sprejeti za navadna pisma v te države nobenih garancij, da pridejo na svoj cilj. Priporočena pisma, paketi in denarne pošiljatve pa se za te države še ne smejo sprejemati.

Poštno ravnateljstvo.

Političen pregled.

Reka sigurno naša. Dr. Korošec se je napram uredniku belograjске »Epoche« izrazil sledeče: »Reka ni bila nikoli mednarodno ogrožena. Bila je samo začasno okupirana od Italije. V zadnjih dneh se vedno bolj občuti Wilsonov upliv. Danes vam morem reči povsem sigurno, da bo Reka jugoslovanska. Naša javnost naj se ne boji in ni ji treba kolebati o naših narodnih vprašanjih. Danes ni čas za kolebanje.«

Mirovna konferenca je minoli teden obravnavala vprašanje o nemških kolonijah. Sklenilo se je, da pokrajine, ki imajo dovolj civiliziranih ljudi, same določijo, ali želijo samostojnost; v tem slučaju morajo biti zmožne za samovlado. Sicer pa bo zveza narodov določila bližnjo vel-silo, ki bo to kolonijo upravljala.

Češko-poljski spor poravnani. Med Češko-slovaško in Poljsko je prišlo minole dni pri prepiru zaradi mej do krvavega spopada. Mirovna konferenca je sklenila, da začasno zasedejo preporno ozemlje antantne čete, dokler se meje ne določijo.

Delavski nemiri na Dunaju. Komunistična stranka je priredila v soboto pod milim nebom veliko zborovanje brezposelnih. Po zborovanju je prišlo do hudih razgredov, katere je policija komaj zadušila.

Italija podlegla? Iz Haaga poročajo, da je Italija podlegla s svojimi zahtevami po Reki in dalmatinski obali. Kaj pa je s Trstom?

Belgija zahteva kot oškodnino za po vojski povzročeno škodo 15 milijard frankov.

Mariborske novice.

Imenovanje v mestni službi. Vladni komisar je imenoval vojaškega živinozdravnika Hugona Hinterlechner mestnim živinozdravnikom v IX. čin. razredu.

SHS poveljstvo Dravske divizijske oblasti. To je od 1. svečana dalje novi naslov višjega armadnega poveljstva, oziroma vojaške posadke v slovenskih pokrajinah. Komendant te najvišje oblasti je general Smiljanič, ki v svojem prvem razglasu med drugim omenja, da se na ukaz Njegovega Veličanstva kralja z dne 22. decembra ustanovi »Dravska divizijska oblast«, ki obsega ozemlje Slovenije s sedežem vrhovnega poveljstva v Ljubljani. General Smiljanič je torej v soboto prevzel zapovedništvo nad vsemi poveljstvi na ozemlju »Dravske divizije«.

Razpisana nagrada 1000 K se bo razdelila jutri v torek zvečer ob ½7. v gostilni Kirbiš v Vetrinjski ulici. Dotični, ki so se prijavili naj zanesljivo pridejo.

General Maister proti alkoholu. General Maister je izdal na svoje vojaštvo z njemu lastnim navdušenjem pisani oklic proti vživanju alkohola. Z izjemnim stanjem izdana prepoved vživanja alkohola ne zadene samo nas žejnih civilistov, marveč, kakor gospod general pravi, »še v večji meri vse vojaške osebe«, tedaj tudi gospode z zlatimi naramnicami. »Pričakujem«, pravi g. general, »da bodo ravno moji vojaki vzorno vpoštevali to mojo prepoved, vedoč, da jih vse nam sovražno prebivalstvo vedno opazuje in vsako priložnost vporabi, da spodbija ugled in čislanje, katero si je pridobilo moje vojaštvo.« Oklic zaključuje: »Vzdržujte se alkohola doma, posebno pa ne zahtevajte takih pijač od gostilničarjev. Vsak prestop ek moje prepovedi bom strogo kaznoval.« Po našem mnenju bode vojaštvo ta ukaz lahko izvrševalo. Težje bi bilo, če bi bil ukaz izšel recimo še pred dvema mesecema.

Razpis služb. Popolniti je 12 službenih mest za provizorne strežnike moškega spola v deželni blaznici na Studencu pri Ljubljani. S to službo je spojena pravica do prostega stanovanja (brez družine), hrane, službene obleke in nagrade mesečno 60 K v prvem letu, 80 K v drugem letu. Po dveletnem zadovoljivem poizkusnem službovanju in po prebiti strežniški preizkušnji se bo kompetentnemu oblastvu predlagalo, naj se strežniki stalno namestijo s pravico do časovnega napredovanja in starostne preskrbe. Začetna plača po definitivnem imenovanju znaša 1200 K; od šestega leta dalje imajo definitivni strežniki pravico do osem v pokojnino vstevnih triletnic po 150 K, tako da bi znašala po 30 letih definitivnega službovanja letno 2400 kron; naravni užitki ostanejo kakor v prvih letih neizpremenjeni. Ob provizornem službovanju v prvih dveh letih velja za obojstransko odpoved štirinajstdneven rok. V zmislu službenih določil za provizorne strežnike prosilci ne smejo biti stari manj kot 25 in ne več kot 35 let. Prošnje, katerim je priložiti dokazilo telesne sposobnosti, rojstni list, domovnico, zadnje šolsko izpričevalo in izpričevalo o navedeni, nadalje izkaz o dosedanem službovanju, naj se vložijo osebno pri vodstvu deželnih dobrodelnih zavodov v Ljubljani do dne 25. fe-

bruarja 1919. Tam se dobivajo tudi podrobnejša pojasnila. — Pri mestnem magistratu ljubljanskem je stalno popolniti izpraznjeno službo mestnega živinozdravnika II. razreda v X. činovnem razredu mestnih uradnikov ljubljanskih. — Na državnem moškem učiteljskišču v Mariboru je namestiti: 1 stalnega šolskega slugo s sistemiziranimi službenimi prejemki in s pravico do službene obleke, oziroma denarnega namestitila zanjo, in 1 pomožnega šolskega slugo s predpisano dnino in s pravico do službene obleke, oziroma denarnega namestitila zanjo. Pravilno kolkovane in opremljene prošnjice naj se vložijo do 15. februarja 1919. Vojni invalidi, ki so sicer sposobni za tako službo, imajo prednost.

Snaženje trotoarjev. Mestni magistrat razglasa: Glasom predpisov za mesto Maribor o vzdrževanju cest in prometa na istih, je dolžan vsak hišni posestnik tlak in hodno pot pred svojo hišo očistiti snega in leda popolnoma. Če je polzko, je pa dolžan, tlak in hodno pot večkrat posuti z peskom, pepelom ali z žaganjem. Hišne posestnike se opozarja na omenjene predpise, ker se bodo sicer prestopki zoper iste najstrožje kaznovali.

Razobešanje izzivajočih zastav in raba izzivajočih znakov se smatra kot državni nevarno demonstracijo, tako je sklenila vlada SHS. Kdor pri nas razobeša črno-rudečerumene zastave ali nosi trake te barve je kaznjiv.

Penzije vojaških vdov in sirot za december in januar. Na brzojavno vprašanje je naš zastopnik na Dunaju brzojavno odgovoril, da so penzije za vojaške vdove in sirote za meseca december in januar že izplačane potom poštne hranilnice. — Kdor bi jih še ne bil prejel, jih dobi v najkrajšem času.

Nemškutarji pozdravljajo srbskega generala. Dan prej, predno je prišla ameriška misija, so se pripeljali trije avtomobili nenadoma v Velikovec. Nemškutarji so mislili, da je prišla ameriška misija, pa so priridili došlecem velike ovacije in obkolili avtomobile. Iz avtomobilov pa je izstopil general Smiljanič, poveljenik II. vojnega okrožja, s spremstvom. General se je zbranim zahvalil za ovacije in izrazil svoje veselje, da so se velikovski nemškutarji sprijaznili z mislijo, da postanejo dobri državljani SHS. Zbrani Nemci in nemškutarji so dobili strašno neumne obraze. Bilo je za počit!

Izpraznevanje grebičnih jam. Pri izpraznevanju grebičnih jam se je opazilo, da dvorišča niso očiščena od snega, vsled česar je izpraznevanje zelo otežkočeno, če ne celo popolnoma onemogočeno. G. hišnim posestnikom oziroma njih namestnikom se v lastno korist naroča, da odstranijo sneg iz dvorišča, predno prosijo za izpraznitev greznic.

„Sokol“ v Mariboru je imel dne 11. januarja t. l. svoj 9. redni letni občni zbor, kojega se je vdeležilo lepo število članov iz stare dobe. Posetili so pa zborovanje tudi prijatelji sokolstva, kateri so na novo javili vstop v naše društvo. Starosta br. dr. Rosina je v svojem nagovoru označil sokolsko delo v Mariboru v preteklosti, društvene in druge težave tekom vojne in naloge, koje čakajo sokolske organizacije v bodočnosti. Spominjal se pa je tudi padlih članov „Mariborskega Sokola“ in onih odseka v Selnici ob Dravi, ter nadalje članov, koji še se do sedaj niso mogli vrniti v svojo domovino. Poročilo sta podala konečno še br. tajnik in blagajnik. Novi odbor izvolil se je sledeče: starosta dr. Serbec, podstarosta dr. Koderman, načelnik Ilich, odborniki: Pišek, dr. Irgolič, Šošarič, Majer, Jager, Hvalenc. Namestniki: Špes, Resnik, Hren. Predgledniki računov: Weixl, Prelog. Kakor je bil „Sokol“ pred vojno jedno izmed najbolj delavnih društev v Mari-

boru, tako bode tudi sedaj zopet intenzivno pričel z delom v telovadnici in sicer s telovadbo naraščaja, dijaštva, sokolič in rednega članstva. Opozarjamo, da kdor želi vstopiti v društvo, naj to prej ko mogoče javi pismeno na naslov telovadnega društva „Sokol“ v Mariboru, Narodni dom.

Dovolj kruha. „Narodni list“ piše: Mi Slovenci, Srbi in Hrvati smo imeli za se dovolj kruha, a morali smo hraniti silno množino tuje vojske. Pšenice in rži bo toliko, da če je na vsako osebo računamo 150 kg na leto, da nam bo ostalo 4 milijone q, ki jih bomo lahko izvažali. Ječmena je pri nas toliko, da ga bomo lahko prodali za 60 milijonov dinarjev. Turšice pa nam bo ostalo preko obilne potrebe 15 milijonov q. Za pšenico, rž, ječmen in turšico bomo dobili do 400 milijonov kron in še bo ostalo vsega nad potrebo.

„Du Hund, jetzt werden wir deutsch reden!“ G. urednik, k včerajšnji notici v Vašem listu o napadu na slovenskega akademika v Gradcu Vam poročam kot očevidec sledeče: 29. januarja nam je ravnateljstvo naznanilo, da smo Slovenci izključeni od pouka. Ko smo zapustili akademijo, je praporščak Raich napadel trg. akademika Zdolška s klici: „Du Hund, jetzt werden wir deutsch reden!“ Na kar ga je med splošnim odobravanjem in tuljenjem zbrane množice pobil z bikovko na tla. Potem se je cela zadeva tako vršila, kakor ste včeraj opisali. Kaj pa, ko bi mi v Mariboru začeli s klici: „Zdaj pa bomo slovenski govorili!“

Protestni shod v Mariboru. Ljubljanski listi poročajo, da nameravajo mariborski Slovenci prirediti protestni shod zoper zadnje vsenemške demonstracije. Mi pozdravljamo to prireditev, dasi nam dosedaj še ni o tem nič znanega.

Enotno delavsko zavarovanje v Jugoslaviji. Ta teden se sestane v Belgradu komisija, ki ima nalogo, da preštudira delavske razmere v vseh zemljah SHS in izdela načrt za enotno delavsko zavarovanje. Navzoči so tudi zastopniki slovenskih delavskih organizacij.

„Svoboda!“ V Ljubljani je začel izhajati družinski list „Svoboda“. Priporočamo ta mesečnik posebno slovenskemu delavcu. Manjkati pa bi ne smel v nobeni napredni slovenski hiši. List izhaja enkrat na mesec in stane letno 12 K, posamezna številka 1 K. Člani društva „Svoboda“ jo dobe zastonj, zato priporočamo našim somišljenikom, naj pristopijo rajši k temu društvu. Članarina na mesec 1 K, pristopnina 50 v. Naslov „Svoboda“ je Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 6/II.

Stara nežigosana krona vredna samo 80 vinarjev? Na kolodvorski restavraciji je sinoči marker nekemu vojaku nežigosan 100 kronski bankovec zaračunal samo za 80 kron. V Gradcu pa za žigosane zaračunajo tudi samo 80 oz. 70 vinarjev. Zeleli bi o tej zadevi od pristojnih oblasti pojasnila.

Vžigalic je dovolj! Dobili smo pritožbo, da ni dobiti v Mariboru vžigalic. Pri mestnem gospodarskem uradu pa smo izvedeli, da imajo vžigalic dovolj, samo trgovci in trafikanti ne pridejo po nje. Zahtevajte torej vžigalice povsod! Vsak trgovec in trafikant jih mora imeti!

Dopisi.

Magdalensko predmestje. (Habe die Ehre!) V Bethavski ulici imamo pismonoša, ki zelo neredno dostavlja slovenske časopise. Na slovenski pozdrav odzdravlja s „Habe die Ehre!“ Če mož še ne ve, da je v Jugoslaviji, potem pa „Habe die Ehre!“

Radvanje. (Nemčurski huj-kači) Pri nas so pobirali podpise za Nemško Avstrijo sledeči nemškutarji: prejšnji župan Aug. Lobnik, posest-

niki Franc Hetzl, Jakob Kitak, N. Lorber, Ludvik Mandl in krčmar Anton Mandl. Udeležili so se seveda tudi demonstracije v mestu. Sedaj pa čivkajo kakor vrabci proti Jugoslaviji.

Iz mežiške doline. Ob imenovanju prvoboritelja koroških Slovencev gosp. dra. Janka Brejca predsednikom pokrajinske vlade v Ljubljani je Narodni svet za mežiško dolino v Prevaljah dne 18. januarja 1919 odposlal to le brzojavno čestitko: „Dr. Janko Brejca, predsednik pokrajinske vlade v Ljubljani. Premire naše najsrčnejše čestitke k Vašemu imenovanju predsednikom pokrajinske vlade v Ljubljani. Nemške tolpe silijo od vseh strani v naš slovenski Korotan. Vi pa poznate nemško krutost ter njih namere. Zato Vas kot koroškega prvoboritelja, ki ste bili z nami vred preganjani, prosimo pomoči, da bode slovenska zemlja očiščena podivjanih nemških surovežev in prebivalstvo oproščeno silovitosti ter vednega vznemirjanja. Pravica je na naši strani. Naj bi bili srečni in blagoslovljeni ukrepi prve Narodne pokrajinske vlade.“

Prevalje. Od jugoslovanskega tabora v Guštanju na Koroškem se je odposlala Njegovi Visokosti regentu Aleksandru v Belgradu sledeča brzojavna resolucija: „Več tisoč broječa množica koroških Slovencev zbrana dne 26. prosinca 1919 na jugoslovanskem taboru in zaprišganju koroških jugoslovanskih vojakov v Guštanju ogorčeno protestira proti zverinskim silovitostim koroških Nemcev, ki vdirajo na slovenska tla, kjer ropajo ter nečloveško gospodarijo. Zajedno z brati Primorci protestiramo proti neopravičeni zasedbi slovenskega Primorja po italijanskih četah. Iskreno pozdravljamo Vašo Visokost kot regenta naše nerazrušljive Jugoslavije, koji obečamo večno zvestobo.“

100 K nagrade onemu, ki mi pre-
skrbi v sredini me-
sta majhen lokal, za vporabo pisarne. **Fr. Majer,**
Maribor, Tegetthoffova cesta 11.

Raznašalce slov. časopisov
sprejme takoj **Vilko Weixl,** Maribor, Glavni
trg št. 22.

Učenec iz dobre hiše priden in zanesljiv se išče
za takoj v papirni trgovini **V. Weixl,**
Glavni trg 22.

SODA kristalova, se prodaja
pri **Jos. Šerac,** tr-
govcu v Mariboru, Tegetthoff-ova cesta
št. 57. 3—3

Juraj Gredlič, brivec
v Tegetthoffovi cesti 22 se priporoča jugo-
slovanskemu občinstvu.

Sluškinja, ki bi opravljala vsa domača dela, ter
tudi nekaj pomagala v kuhinji se takoj
sprejme v Celje. Plača dobra. Nastop takoj. Naslov je
na razpolago v trgovini **V. Weixl** Maribor, Glavni trg 22.

Sukanec (cvirn) tanjše številke za šivalni stroj,
črni in beli, je v večji množini
na razpolago v trgovini **Vilko Weixl,** Glavni trg 22.

Prva jugoslovanska mizarnica v Mariboru
Tegetthoffov trg št. 3
priporoča vsem svojo točno in dobro izdelano
pohištvo, zgradje parketnih tla kakor tudi bilard-
nih miz. S poštovanjem
Rudolf Novak, mizar.